

- [3] *Jugendweeeerck der Deutschen Shell* (Hg.) (1985) Jugendliche und Erwachsene '85: Generationan im Vergleich. Leske und Budrich: Opladen
- [4] MEAD, MARGARET (1978) *Culture and Commitment*. The New Relationships between the Generations in the 1970s. New York, 1978
- [5] MEREDITH WATTS–JÜRGEN ZINNECKER: *Ifjúsági kultúra és politika a német fiatalok körében: Az ifjúságcentrizmus hatásai*. Civilizációs korszakváltás és ifjúság. Miniszterelnöki Hivatal Ifjúsági Koordinációs Titkársága, 1992.

Antal Judit

Cigány és nem cigány gyerekek jövőképe

Előadásomban két, egymástól független, de hasonló célú kutatás eredményeit ismertetem.

Az első kutatás három VIII. kerületi és két XVIII. kerületi iskola, 11 és 14 éves tanulóinak (300 fő) körében folyt. Egy, kifejezetten a kreativitást és rajzi gondolkodást felmérő világszerte elfogadott, Magyarországon is standardizált vizuális teszt (TCT/DP) és egy általam kitalált, fantáziát megmozgató, színes rajzi feladat (jövőképrajz) segítségével vizsgáltam a másság megjelenését a gyerekek munkáiban. A rajzok felvételét az iskolák rajztanárainak segítségével magam végeztem el. A jövőképek rajzi elemzését a Wilson Narratív Teszt (Magyarországon szintén standardizált) szempontjai alapján végeztem.

A rajzi feladatoktól függetlenül lefolytattam egy írásbeli vizsgálatot is. Ennek keretében jövőkép dolgozatokat írtam, és ezek tartalomelemzését végeztem el rajzi teszt során megismert tanulók egy részével (102 fő) annak érdekében, hogy a rajzok elemzése során kapott eredményeket kiegészítsem.

Az eredmények vázlatosan:

1. Ellentétben a várakozással a cigány gyerekek rajzi szintje, kreativitása alacsonyabb nem cigány társaikénál, de a velük azonos osztályba járó nem cigány gyerekekével közel azonos.

2. A rajzok tartalomelemzése során nyert optimizmus-pesszimizmus mutató alapján a cigány gyerekek optimistábban néznek a jövőbe, mint akár a VIII. vagy XVIII. kerületi nem cigány társaik.

3. Az írásbeli dolgozatok tartalomelemzése alapján a legfontosabb észrevételek a következők voltak: a cigány tanulók legfontosabb tartalmi kategóriája a család és az anyagi javak, míg a családon kívüli barátság és szórakozás igen kevésbé foglalkoztatja őket. A nem cigány gyerekek kevésbé írtak a jövőbeli családjukról, számukra az anyagi eszközök, a tudományos fantasztikum és a családon kívüli barátságok a leggyakrabban említett dimenziók.